

Nr 59.

Av herr **Paulsen**, om uppförande å ordinarie eller extra ordinarie stat av organister och kantorer vid centralfängelserna i riket.

Sedan hos kungl. fångvårdsstyrelsen år 1938 organister och kantorer vid centralfängelser i riket ansökt om vidtagande av åtgärder till förbättrade lönevillkor för dem, har styrelsen i dess underdåniga skrivelse av den 10 september 1938 angående anslag till fångvården att äskas vid 1939 års riksdag anmält denna ansökan med samtidigt uttalande från styrelsen, att densamma ansåge sig icke böra göra framställning om ökade medel för tillgodoseende av ifrågavarande ändamål.

Dessa fångvårdsanställda befattningshavares avlöning torde icke kunna anses stå i rimligt förhållande till det betydande arbete, de få prestera, särskilt i betraktande av de kvalifikationer, vilka erfordras för antagande till ifrågavarande tjänster. Till dessa utses nämligen i första hand sådan utexaminerad organist och kantor, vilken kan åberopa bästa betyg och meriter. Men anställningarna, vilka efter vederbörlig utannonsering tillsätts endast tills vidare, medföra för dessa sålunda extra befattningshavare inom fångvården en ytterst ringa ersättning, och denna bestämmes av fångvårdsstyrelsen, vilken även utanordnar därför erforderliga medel. För närvarande utgår ersättning årligen, vid Långholmen med kronor 2.400:—, vid fängelset i Malmö med 1.008:— kronor, vid fängelset i Härlanda med 1.008:— kronor, vid fängelset i Norrköping med 540:— kronor, vid fängelset i Växiö med 540:— kronor och vid fängelset i Mariestad med 400:— kronor.

Fångvårdsstyrelsens instruktion för tjänsten gälla samtliga ifrågavarande organister och en lika, men tillfredsställande lön för alla dessa är därför rimlig. Organistens vid fängelset arbete är till huvudgrunderna uppdraget genom särskild instruktion från styrelsen. I praktiken har detta kommit att medföra, att fängelseorganisterna ifråga kommit att få en tjänstgöring, vilken är mera omfattande än en kyrkoorganists, eftersom den senare icke behöver stå till tjänst med sångundervisning och sångövning. Fängelseorganisten måste besitta samma kvalifikationer som kyrkoorganisten, men en jämförelse mellan ersättningarna för de olika organistbefattningarna visar, att kyrkoorganistens avlöning genomgående är väsentligt mycket högre än fängelseorganistens och därjämte är den förre ordinarie. Fängelseorganisten däremot har en högst löslig anställning. Emellertid sammanfaller till tiden gudstjänsterna inom ett fängelse med kyrkans gudstjänster. På grund därav saknar fängelseorganisten möjlighet att innehava annan kyrkomusikerbefattning vid sidan av sin fångvårdstjänst. Och denna

kan sålunda icke på något sätt komma in under beteckningen »bitjänst». Men då lönen för en fängelsepräst är analog med kyrkoherdelön, bör skäligen organisten vid fängelset honoreras i likhet med en ordinarie organistbefattning med motsvarande tjänstgöring. Centralstyrelsen för Sveriges allmänna organist- och kantorsförening har också i skrivelse till fångvårdsstyrelsen uttalat såsom ett önskemål, att ifrågavarande fängelseorganister erhöles en minimilön av 2.500:— kronor för år jämte tre ålderstillägg å varderna kronor 250:—.

Fängelseorganisten saknar såsom sådan möjlighet till de extrainkomster, vilka medfölja kyrkoorganistbefattningar, såsom t. ex. ersättningar för medverkan vid bröllop och begravningar. Men trots den ytterst ringa ersättning, som utgår till fängelseorganisten för närvarande, äro kraven på hans kompetens och meriter synnerligen högt ställda. Det kan i detta sammanhang förtjäna framhållas, att för den händelse fängelseorganisten vill sätta vikarie för sig, då måste han — i motsats till kyrkoorganisten i samma situation — därtill anlita utexaminerad fackman. De ekonomiska förhållanden, varunder fängelseorganisterna hittills fått verka, hava nödtvunget medfört, att dessa fått ägna sig åt mer eller mindre mångsyssleri för att kunna existera. Ett sådant förhållande kan icke anses tillfredsställande. Fängelseorganisten fyller en stor social uppgift. Hans åhörare inom fängelset äro till allt övervägande del olyckliga människor, vilka, enligt vad erfarenheten visar, sätta ett otroligt värde på de musik- och sångstunder, som kunna erbjudas dem. Fängelseorganisten såsom sådan har ett ytterst ömtåligt arbete och det är mer än önskvärt, att detta kunde få försiggå under för honom betryggande ekonomiska förhållanden. Liksom inom all annan fångvårdsverksamhet fordras här erfarenhet, förståelse och gott handlag. Det är därför av omständigheterna synnerligen påkallat, att utövaren av en fängelseorganisttjänst blir i tillfälle att med garanterad ordentlig avlöning och under säkra anställningsvillkor utöva sitt ansvarsfyllda kall.

Med åberopande av vad sålunda anförts får jag hemställa,

att riksdagen måtte besluta, att organister och kantorer vid centralfängelserna i riket tillsättas såsom ordinarie (extra ordinarie) befattningshavare, att dem därvid garanteras en avlöning icke understigande 2.500:— kronor om året jämte tre ålderstillägg om 250:— kronor årligen samt att pensionsfrågan för dem samtidigt blir ordnad.

Stockholm den 18 januari 1939.

Anders Paulsen,
Arlöf.